

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt' roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.</i></p>
--	---	--

Varšava a Ivangorod padly.

Vo výročitý deň prvého rozdelenia Poľska, 5. augusta predpoludním víťazné čaty bavorské vtiahly do hlavného mesta nekďajšieho kráľovstva poľského. Tragedia poľského kráľovstva začala sa 5. augusta r. 1772. Druhý výstup tejto smutnohry nasledoval r. 1793. Tretie rozdelenie poľského kráľovstva konečne prevedené bolo r. 1795. Napoleon I. r. 1807. založil varšavské veľkokniežatstvo, ktorého sídelným mestom bola Varšava. Osud Varšavy rozhodnutý bol vo viedenskom kongresse, kedy aj utvorené bolo nové poľské kráľovstvo, ktorého kráľom bol ruský cár. Trýznenie a mučenie zo stránky Rusov utlačení Poliaci trpezlivo znášali do r. 1830. Vtedy aj 29. novembra v noci poľské obyvateľstvo Varšavy a celý poľský národ sdvihol sa proti ruským tyranom a v početných krvavých bojoch na hlavu zbil ruské vojská. Krvutne vydobitú slobodu ubohí Poliaci ale požívali len do 9. septembra r. 1831., kedy aj ruský generál Paskievič útokom dobyl Varšavu a za tým len skoro utlačil celé povstanie Poliakov. Za tento výkon cár Paskieviča vymenoval za varšavské knieža a za svojho miestodržiteľa v Ruskom Poľsku. Proti ruskému tyranstvu Poliaci posledný krát sdvihli sa roku 1863. V nepočetných krvavých bojoch za slobodu vlasti a náboženstva nepočetné tisíce poľských hrdinov padly na bojišťa, kým ruská presila r. 1864. utlačila aj toto povstanie, po čom aj začalo sa opravdové mučedelníctvo poľského národa. S hrdinským zaujatím Varšavy 5. augusta, pre celý poľský národ svitol teda deň oslobodenia

zpod neznesiteľne ťažkého jarma ruského. — Po utlačení poľského povstania r. 1831. Rusi postavili pevnosť Ivangorod, nie proti vonkajšiemu nepriateľovi, lež proti nespoľahlivým Poliakom. Túto pevnosť 4. augusta zaujal generál Kövessy s jeho hrdinskými čatami uhorskými, za čo jeho veličenstvo kráľ vyznačil ho prvej triedy rádom Leopolda.

Varšava a Ivangorod razom padly. Varšavu zaujal dedič bavorského trónu knieža *Leopold*, ktorý r. 1873. za manželku vzal si arcikňažnu Gizellu, dcéru jeho veličenstva nášeho kráľa a ktorý teda je otcom arcikňažny Augusty, manželky arcikniežaťa Jozefa.

Padnutie dvoch najsilnejších pevností Ruského Poľska neprišlo neočakávane. Ruský minister vojny v dume oznámil vyprázdnenie Varšavy a časopisy štvorspolku: Ruska, Anglicka, Francúzska a Talianska už vopred poukazovali na potrebu prepustenia Varšavy. Varšava sa nemohla udržať, akonáhle spojenci dostali do svojej moci ku nej vedúce železničné čiary, lebo ju týmto spojenci od Ivangorodu a Novogeorgievskaja odťali.

Rýchle zaujatie Varšavy a Ivangorodu je makavým dôkazom toho, že vzdorovacia sila ruskej armády je úplne zlomená a že čo je sily ešte v nej, tú používa ku ustavičnému uľahovaniu sa pred víťazne napredujúcimi spojencami. Tri mesiace uplynuly od prelomenia ruského frontu pri Gorliciaciach po zaujatie Ivangorodu a Varšavy. Mnoho ťažkých obetí sa vyžadovalo, kým spojenci svoje ustavičné zdary dovърšili vťahnutím do dvoch najvýznamnejších pevností Ruského Poľska. Naše srdcia naplnené

sú radosťou a zaviazané vďakou naproti tým hrdinom, ktorí tieto skvelé víťazstvá vydobili.

Zaiste netreba nám poukazovať na vojenský a politický význam zaujatia Varšavy a Ivangorodu. Varšava s okolitými pevnosťami bola stálym ohrožovaním bezpečnosti našej monarchie a Nemecka, oporným bodom každého tiahnutia Rusov na západ a juh a stredišťom železničnej siete, ktorá napriek veľkej rozsiahlosti ruskej ríše umožňovala vysielanie obrovských zástupov proti východnému Prusku a Haliče. Že tieto železnice Rusi utratili, poľahky že sa tieto dostaly do rúk spojeneckým čatám, to je pre ruskú armádu väčším úderom, než utratenie pevnosti Varšavy a Ivangorodu.

Na najdôležitejších pevnostiach Poľska vejú zástavy víťazných spojencov vtedy, keď v dume sľubujú Poliakom autonomiu. A spojenecké čaty naraz srútily dva hlavné piliere, ktorých povolaním bolo, aby z jednej strany udržali ruské panstvo nad Poľskom, z druhej strany aby pristavily neodolateľne napredujúce spojenecké armády.

Oslobodenie Varšavy zpod ruského panstva znamená snáď i vzkriesenie poľského národa a toto bude naším najskvelejším víťazstvom. Pod cársnym jarmom od storočí stonajúci poľský národ bude znova žiť, lebo národy, ako to svätý otec Pápež Benedikt XV. v svojom ohlase za pokoj bol povedal, *sú nesmrteľné*.

Padnutie Varšavy je nesmiernym mravným úderom nielen pre ruskú ríšu, lež i na celú politiku štvorspolku, pre nás ale nevyčerpatelným prameňom ďalšej vytrvalosti. Chopili sme sa zbrane, aby sme obránili náš život, našu vlasť, našu česť. A nesložíme ju, kým nepremôžeme zatiaľ nepriateľa, ktorý číhal na náš život, na našu vlasť, na našu česť. Toto pevné odhodlanie dodáva našim chrabрым hrdinom sily, aby vydobili aj konečné víťazstvo.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXII. dvaadvadsať rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Taliani marne útočia okolo Gorice.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 30. júla.

Talianske útoky, ktoré opakujú sa ešte v gorickom grófstve na kraji planiny, sú len marné, roztratené výpady nepriateľských oddelení, smerujú len proti vyčnievajúcim oporným bodom našich posícií. Tak od Sagrada na východ a pri Redipuglii talianske čaty urobily pokusy, aby získali priestor. Všetky sme odrazili. Marne sa dobíjal nepriateľ zvlášte o Monte dei sei Busi, ktorý iste držíme.

Na ostatných časťach juhozápadného frontu nestalo sa nič dôležitého. Na comenskej planine v posledných dňoch jedného talianskeho letúňa jedon náš, proti vzducholodiam brániaci kanón sostrelil, trafiac ho do prostriedku. Riaditeľa a pozorovateľa našli mŕtvého pod horiacimi rumami lietacieho stroja.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Taliani pri Gorici neútočia. — Menšie srážky na korutánskej hranici.

Úradná zpráva, vydaná 31. júla.

Útočenie talianskej pechoty proti gorickému predmostiu včera úplne vystalo. Nepriateľské delostrelectvo proti našim na kraji planiny nachodiacim sa posíciám, jako dosiaľ vždy, upotrebuje veľké množstvo munície.

Na korutánskom pohraničnom území došlo ku viac srážkam. Tri talianske bataillony po silnej delostreleckej príprave, napadly posície našich čiat na Malom Pale. Nepriateľovi podarilo sa vniknúť do jednej napred potisknutej streleckej zákopy, ale po tuhom zápase, *za ťažkých jeho ztrát, sme ho opäť úplne odohnali*.

Práve tak celkom z blízka započatou prekvapujúcou palbou a ručnými granátmi odbili sme aj tie talianske čaty, ktoré pri lodinatskom priesmyku (od Paularovna severovýchodne) draly sa napred.

Jedno z našich, na hrebeni pohraničného vrchu, od Melborghetu južne sa vypínajúceho napred potisknutých oddelení, pred nepriateľskou prevažnou silou, vyprázdnilo jednu pozorovaciu stanicu.

V Tyrolsku talianske delostrelectvo bezvýsledne bombardovalo planiny Folgaria-Lavarone. Útok slabšej nepriateľskej sily na okolí Monte Cristallo *krvave sme odbili*.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Novšie ťažké ztraty Talianov.

Úradná zpráva vydaná 1. augusta.

Na tyrolskom a korutánskom pohraničnom území svedené menšie bitky *aj včera sa prajne skončily pre nás*. Na okolí Castel Tesino prepadli sme dve nepriateľské kompánie a *zapríčinili sme im ťažké ztraty*. Na

proti Hoher Trientelu (pohraničná výšina od Plockena východne) proti našim posiciam urobené útoky bersaglierov miestami prišli až po naše čiary; útok našej rezervy však nepriateľa, ktorý v palbe našich kanónov utrpel ťažké ztráty, zase späť zahnal.

Na našom primorskom fronte od okolia Krnu po gorické predmostie záverečne, odhladnuc od palby z kanónov a menších nepriateľských útočivých pokusov, *zväčša bolo ticho.*

Na kraji planiny Karstu proti ku západu vyčnievajúcej časti našich posícií, nepriateľ včera a dnes v noci opätovne urobil silné útoky. Od Polazzova na východ boj sa ešte neskončil. Od Selza započatý jedon a od Vermeiglianova započaté tri nočné útoky nepriateľa, *s ťažkými ztratami Talianov, sme odrazili.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úspešné protiútoky od Polazzo na východ.

Úradná zpráva vydaná 2. augusta.

Na tyrolskom fronte v údolí Ledro, od Bezzeccy na západ, prepadli sme jedno nepriateľské oddelenie a za veľkých jeho ztrát sme ho odohnali.

V Judicariach naše patroly zahnyly dve talianske pozorovacie stráže, ktoré sa zahniezdily na výšinách, vypínajúcich sa severozápadne od Condonu.

Na korutánskom pohraničnom území nestalo sa nič významného.

V severných odsekoch Primoria je zväčša ticho. Na planine kanónový boj trvá ďalej. Silné talianske útoky, urobené proti našim posiciam od Polazza na východ, *protiútokom sme úplne odrazili, z ktorej príležitosti naša pechota postúpila až za naše posície.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Pri Polazzo odrazenie päťnásobných útokov Talianov. — Tichosť na Primorí.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 3. augusta.

Na Primorí od Krnu až po gorické predmostie včera panovala takmer úplná tichosť.

Kraj polazzovskej planiny znova napadly veľké talianske sily. Nepriateľ päťkrát urobil útok proti našej pechote, ktorá od obce východne a na vrchu Monte dei sei Busi, hrdinsky vydržala. Útoky naši húževnate brániaci sa vojaci *po každý raz odrazili. Taliani utrpeli ťažké ztráty.* Cieľom sopakovania útočenia posbierané novšie talianske posily, *naše delostrelectvo prekvapujúcim spôsobom strieľalo a rozprášilo.* Počas týchto bojov ostatné odseky planiny stály pod silnou nepriateľskou delostreleckou palbou.

Na korutánskej hranici nepriateľ pod ochranou hustej hmly pokúsil sa útočiť proti Cellenkofel (od Plöcken východne); jeho podujatie *sa úplne zmarilo;* ináč na tomto fronte nestalo sa žiadnej novej udalosti.

Na území Monte Cristallo jedna naša dôstojnícka

patrola natrafila na jedno asi šesťdesiat hláv počítujúce nepriateľské oddelenie. Nepriateľ v srážke, ktorá za krátky čas trvala, *utratil deväťadvadsať ľudí.*

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odrazené talianske útoky.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 4. augusta.

V gorickom grófstve na kraji planiny v noci na 3. augusta opäť sme odbili viac osihotených talianskych útokov; tak od Sdrassiny južne a od Polazzo východne, kde nepriateľská pechota dvakrát bodákmi útočila, ale sme ju obidva razy *za ťažkých jej ztrát odbili.*

Taliani 3. augusta popoludní v dáždi a v hmle, po prudkej delostreleckej príprave, pokúsili sa, aby opäť postúpili proti našim na vrchu Monte dei sei Busi nachodiacim sa posiciam. *Aj tento útok sme odrazili.*

Na korutánskom a tyrolskom pohraničnom území v jednotlivých odsekoch došlo ku živej delostreleckej činnosti. Proti štítu vrchu Cellon do boja hodená talianska pechota utiahla sa na západné úbočie vrchu, bo sa dostala do ohňa vlastného delostrelectva. Útok dvoch nepriateľských kompánií proti pohraničnému, od Schluderbachu južne nachodiacemu sa mostu, jako i proti Col di Lana (Buchenstein) urobené silnejšie talianske útoky sme odbili.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Porážka Talianov na tyrolskej hranici.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 5. augusta.

Na tyrolskom fronte len na okolí sedla Kreuzberg došlo k väčším bojom. Včera ráno započatý útok viac bataillonov 92. talianskeho pešieho pluku proti Nemesalpes (od sedla Kreuzberg severovýchodne) krvave sa rozpadol. Nepriateľ popoludní — zčiasťky utekajúc — cúval do hôr ležiacich južne od pohraničného potoka. Položenie týchto jedon nepriateľský bataillon popoludní tým čeel obľahčiť, že sa pokúsil o prekvapujúce vytrhnutie proti posícii Seikofel (bezprostredne od sedla severne). Po krátkom boji aj tento bataillon sme odbili; v mŕtvých utratil asi 100 ľudí. Veliteľ a viac dôstojníkov bataillona padlo. Naša ztrata v týchto bitkách bola nepatrná.

V gorickom grófstve Taliani od včera poludnia opäť prudko pálili proti našej posícii na doberdovskej planine. Nepriateľskú pechotu, keď zo Sagrada a z priesťoru od Sdraussiny na juh útočive chcela vytrhnúť, *naše delostrelectvo dostrieľalo.* Na ostatných frontoch nestalo sa dôležitejšej udalosti.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Plukovník Spiess na poľovačke v cárovom zverinci.

Vojna proti Rusom.

Napredovanie k mestu Cholm.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 31. júla.

Armáda arcikniežata Jozefa Ferdinanda včera popoludní zaujala Lublin. Jej ľavé krídlo počas prenasledovania prekročilo Bystricu.

Nemecké čaty postúpily pozdĺž Wieprza nadol a od juhozápadu hľžia sa k mestu Cholm. Nepriateľ na rozličných miestach robí pokusy, aby vo vopred pripravených posíciach znova odporoval. Všade ho napádame.

Od Ivangorodu severozápadne nemecké sily, ktoré postúpily na východný breh Visly, odbily prudké útoky. *Rusi utrpeli veľké ztraty.*

Vo východnej Haliči položenie ostalo nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Rusi cúvajú na čiare Lublin—Bug.

Pod naším hlavným veliteľstvom bojujúca válečná sila v mesiaci júli zajala 126.638 Rusov, ukoristila 16 kanónov a 202 strojové pušky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 1. augusta.

Medzi Vislou a Bugom včera na početných miestach znova sa strhol prudký boj. Naši spojenci nepriateľa od Dubienky na juhozápad, od Cholmu a Lečny na juh odohnali.

Severne od Lublina naše čaty odrazily silné protiútoky a potom pokračovali v napádaní. Pri Kurave jedna vo sväzku armády arcikniežata Jozefa Ferdinanda bojujúca nemecká divisia útokom zaujala dve,

jednu za druhou ležiace nepriateľské čiar. Rakúsko-uhorské čaty vybojovaly cestu po Novo-Alexandriu.

Kým nepriateľ tu na východnom brehu Visly a pri Lubline vyvíja ešte odpor, ďalej na východ na území siahajúcom po Bug od dnes rana pokračuje v uťahovaní sa. Nemecké pluky počas prenasledovania predpoludním pretiahly cez mesto Cholm.

Vo východnej Haliči položenie je nezmenené.

Od Ivangorodu na severovýchod nemecké čaty, ktoré postúpily na východný breh, včera vzaly Rusom jeden dôležitý oporný bod.

Válečná sila spojencov, bojujúca pod rakúsko-uhorským hlavným velením, v mesiaci júli 527 ruských dôstojníkov a 126.311 mužov doviezla do válečného zajatia a ukoristila 16 kanónov ako aj 202 strojové pušky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Okolo Ivangorodu súžuje sa polkruh. — Skvelé činy sedmohradských čiat. — 2300 zajatcov, 29 kanónov, 11 strojových pušiek koriste.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 2. augusta.

Naši spojenci pri Domašove oproti ústiú Radomky včera vydobili novšie úspechy.

Od Ivangorodu na západ naše sedmohradské pluky bodákmi vzaly nepriateľovi osem schodorite vybudovaných, betonových oporných bodov, z týchto štyri sám 50. peší pluk, pozostávajúci zväčša z Rumunov. Okolo Ivangorodu polkruh stal sa značne užším. *Zajali sme 15 dôstojníkov a vyše 2300 mužov a ukoristili sme 29 kanónov,* (medzi nimi 21 fažkých) ďalej 11 strojových pušiek, 1 veľkú osadu nástrojov, mnoho streliva a válečného materiálu. *Naše vyzkúsené sedmohradské čaty tento deň právom môžu vriediť medzi najkrásnejšie dni svojich slávnych dejín.*

Bezprostredne od Visly na východ jedna naša divisia útokom dobila novo-alexandrijskú železničnú stanicu a niekoľko posícií blízko nej. Nemecké čaty pri Kurove, keďže včera zaujaly dve nepriateľské čiar, vnikly aj do tretej.

Ďalej na východ po Wieprz nepriateľ ešte drží svoje posície. Medzi Wieprzom a Bugom pokračujeme v prenasledovaní. Naše čaty, ktoré medzi Šokalom a Krylovom prešli cez Bug, *postupujú smerom Wladimír-Wolýňskij.*

Vo východnej Haliči položenie je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nové prelomenie ruského frontu.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 3. augusta.

Medzi Vislou a Bugom boje aj včera celý deň trvaly s neklesajúcou prudkosťou a znova skončily sa so zdarom. Na celej čiare ohrožovaný nepriateľ, ktorého front sme pri Lečne a od Cholmu severozápadne znova prelomili, z čiar, ktoré včera húževnate bránil, dnes vo včasných ranných hodinách, *takmer všade cúvol ku*

severu. Naše čaty ho prenasledujú. Lečnu sme zaujali. Rusi, ktorí sa od Ivangorodu na západ zahniezdili, pod vplyvom nášho, dňa 1. augusta vydobitého víťazstva, najväčšiu čiastku svojich čiar zpät zťahli za obluk opevnení. Od Ivangorodu na severozápad Nemci uprostred zdarného boja *penikli cez široké hory rozprestierajúce sa pred Vislou.*

Vo východnej Haliči niet zmeny.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Západná časť Ivangorodu je v našich rukách.

Uradná zpráva z ruského bojišta vydaná 4. augusta.

Medzi Vislou a Bugom z kroka na krok cúvajúci Rusi na rozličných miestach obvyklým spôsobom zase vyvinuli odpor. Od Dubienky a Cholmu na sever, pozdĺž Svinky a na čiare Lečna—Novo Alexandrija prišlo ku krutým bojom. Nepriateľ na jednotlivých častiach frontu pustil sa do krátkych protiútokov, aby zauzdil naše prenasledovanie. *Nevedel ale obstať, odrazili sme ho a o polnoci pokračoval v utahovaní sa na sever.*

Na ľavom brehu Visly ležiaca západná časť Ivangorodu je v našich rukách.

Oproti ústiú Radomky na východnom brehu stojace nemecké sily zase pokročily.

Medzi Wladimir-Wolyňskijom a Šokalom naše čaty rozprášily jedon kozácky pluk. Od Wladimir-Wolyňskija na juhozápad vidno veľké požiare.

Vo východnej Haliči nič nového.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Varšava a Ivangorod padly.

Naša jazda dosiahla Uščilog, nemecká jazda prišla po Wladimir-Wolyňskij.

Uradná zpráva z ruského bojišta vydaná 5. augusta.

Dlhý rad zdarov, ktoré spojenci od májovej bitky pri Dunajci v Haliči, v južnom a severnom Poľsku a v baltických provinciách vydobili, pokorunovalo zaujatie Ivangorodu a Varšavy.

Včera naše čaty obsadily Ivangorod, dnes nemecké čaty armády bavorského kniežata Leopolda vtiahly do hlavného mesta Ruského Poľska.

Medzi Vislou a Bugom spojenci v prenasledujúcich bojoch napredujú na sever. Rakúsko-uhorská jazda prišla do Uščiluga, nemecká jazda do Wladimir-Wolyňskija.

Ináč polozenie ostalo nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Krešťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostach ruského východného a juhovýchodného bojišta hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

Z východného bojišta.

31. júla. Od Lomže severozápadne a pri železnici od Govorova na sever, od Rozana na východ náš útok postúpil napred. Včera sme zajali 1890 Rusov a ukoristili sme tri strojové pušky.

1. augusta. Severne od Njemena byly boje miestneho významu.

Od Rozana na severovýchod ďalej sme postúpili. V júli medzi Východným morom a Pilicou *zajali sme 95.023 Rusov, ukoristili sme 41 kanónov (medzi nimi 2 ťažké), 4 pristroje na ukladanie mín a 230 strojových pušiek.*

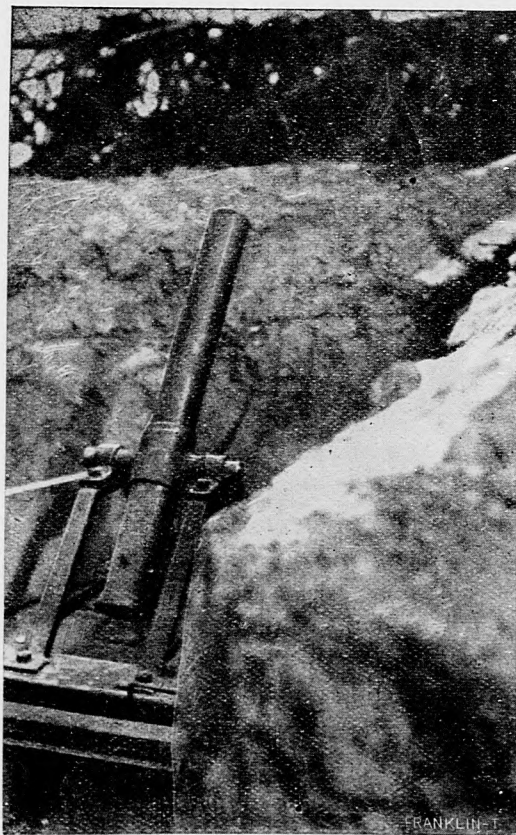
2. augusta. Mitavu naše čaty po zápase zaujaly. Mesto je vo všeobecnosti neporúchané. Od Ponievic na východ vyvinula sa bitka, ktorá sa pre nás prajne utvára.

Od Šuvalkov na severovýchod, od Kaletnika na juhovýchod vypínajúcu sa výšinu č. 186. útokom sme dobili.

Severozápadne od Lomže naše čaty na viac miestach *prelomily ruský húževnatý odpor a prišli ku rieke Narev.* 1 dôstojníka a 1003 mužov sme zajali.

V ďalšej po Vislu siahajúcej časti frontu prišli sme napred. Doviezli 560 zajatcov, medzi nimi 5 dôstojníkov.

Pred Varšavou polozenie je nepremenené.

Stroj na hádzanie mín v streleckej zákope.

Z poľského bojišťa: Naše čaty maširujú ku zaujatému Radomu.

3. augusta. V bojoch svedených na okolí Mitavy zajali sme 500 Rusov.

Od Ponievic na východ nepriateľ, keďže sme ho z viac jeho posícií zčiasťky vybili, prestal odporovať a cúvol východným smerom. Naše čaty prišli na cestu Vobolnik—Suboc. *Včera sme tu 1250 chlapov zajali a ukoristili sme 2 strojové pušky.*

Smerom ku Lomži za zdarných bojov získali sme priestor. *Zajali sme okruhlým počtom 3000 Rusov.* Ináč na fronte Nareva a pred Varšavou mali sme menšie srážky priaznivého priebehu.

Na východe koncentrované naše vzducholode od Varšavy východne proti železničným dráham urobili zdarné útoky.

4. augusta. Naše, cúvajúceho nepriateľa prenasledujúce čaty včera od Ponievic východne prišli na okolie Kupišky.

(Obec Kupišky leží asi na 40 kilometrov od Ponievic východne.)

Od Lomže severne Rusov odtiskli sme do napred potisknutej ochrannej posície pevnosti.

Východno-pruské a západno-pruské pluky pri Ostrolenke, po veľmi prudkom odpore, zaujaly táborskými opevneniami ešte bránené priechody cez Narew. *Zajali sme viac tisíc Rusov a ukoristili sme 17. strojových pušiek.* Prenasledovanie sme aj tu začali.

Pred Varšavou Rusov z posície Blonie zahnalí sme do čiar vonkajších opevnení. *Armáda bavorského kniežata Leopolda napáda pevnosť.*

5. augusta. V Kurlande, v Samogetii naša jazda pri obciach Genaize, ďalej Birshi a Onikechty odohnala ruskú jazdu. Z tejto príležitosti v bojoch svedených od Ponievic východne včera a predvčerom *zajali sme 2225 Rusov, medzi nimi 2 dôstojníkov.*

(Obce: Genaize a Birshi ležia asi na 60 kilometrov severovýchodne, Onikechty ale na 50 kilometrov juhovýchodne od Ponievic.)

Rmády generálov Scholtza a Galwitza, za prudkých bojov, aj ďalej napredujú ku hradskej Lomža—Ostrow—Wyskow. Hrdinské a zúfalé protiútoky Rusov, urobené na oboch stranách hradskej, boly bezvý-

sledné. *Zajali sme 4840 ľudí a ukoristili sme 17 strojových pušiek.*

Armáda bavorského kniežata Leopolda včera a dnes v noci prelomila a zaujala čiaru vonkajších a vnútorných opevnení Varšavy, kde ruské zadné voje vyvinuly ešte húževnatý odpor. Mesto naše čaty dnes predpoludním obsadily.

Z juhovýchodného bojišťa.

31. júla. Čaty generálobersta Woyscha, ktoré prešly na pravý breh Visly, za tvrdošijného boja postupujú ku východu. Všetky protiútoky napochytre do boja vedených ruských posil sa zmarily. Počet zajatcov vzrásoł na 7 dôstojníkov — medzi nimi je jedon veliteľ pluku — a na 1600 mužov.

Tak sa zdá, že nepriateľ voči prenasledujúcim spojeneckým armádam maršalla Mackensena chce znova odporovať asi na tej čiare, ktorá sa ťahá od Novo-Alexandrije pri Visle cez výšiny vypínajúce sa severne od Lublina, včera popoludní zaujatého, až po územie od Cholmu na juhovýchod ležiace.

Nemecké čaty v bitke svedenej 30 júla pri Biskupiciach a Piaškoch zajaly 4830 Rusov a ukoristily päť kanónov a osem strojových pušiek.

1. augusta. Naše od Ivangorodu na sever cez Vislu napred postúpivšie čaty odrazily prudké protiútoky Rusov. Naším novším útokom, ktorý hneď nato nasledoval, dobili sme podzačejské výšiny a zajali sme vyše 1000 Rusov.

Medzi hornou Vislou a Bugom nepriateľ včera znova odporoval. Nemecké čaty behom dňa pri Kurove (od Novo-Aleúandrije na východ), od Lečny na juh, od Cholmu na juh a juhozápad a od Dubienky na juhozápad, *Rusov vyhnaly z ich posícií.* Nepriateľ nato na oboch brehoch Bugu, ako aj na fronte medzi Bugom a vidiekom od Lečny na juh ležiacom pokračoval v cúvaní. Cez mesto Cholm počas prenasledovania sme už prešli.

Na juhovýchodnom bojišti v júli *323 dôstojníkov, 75.719 mužov, 10 kanónov a 126 strojových pušiek došlo sa do rúk nemeckým čatám.*

2. augusta. Na susednom území severne od výšin, zaujatých 13. júla pri Podzamče, čaty generálobersta Woyscha včera v prudkých bojoch cez lesnaté územie postúpily k východu. 1500 ľudí cúvajúceho nepriateľa sme zajali a vzali sme mu 8 strojových pušiek.

Pred Ivangorodom rakúsko uhorské čaty viedly víťazné boje. Okolo pevnosti polkruh stáva sa čo diaľ, tým užším.

Pred armádami maršalla Mackensena nepriateľ medzi Vislou a okolím od Lečny na juhovýchod ležiacim sa ešte drží. Od Kurova na východ nemecké čaty vydobily nové zdary. Zajaly 600 Rusov. Medzi Lečnou a Zalinom od Cholmu na severovýchod prenasledujúci boj trvá ďalej. Pri Bugu prišli sme po okolie od Dubienky na sever.

Rakúsko-uhorské čaty od Wladimir-Wolynskija na juhozápad napredujú cez Bug.

3. augusta. Generáloberst Woyrsch so svojimi nemeckými čatami na východnom brehu Visly mostnú posíciu rozšíril. Zajali sme 750 Rusov.

Pod hlavné veliteľstvo generálobersta Woyrscha postavené rakúsko-uhorské čaty generála Kövessa na západnom fronte Ivangorodu dosiahly úplný úspech. Zajali 2300 Rusov, ukoristili 32 kanónov, medzi nimi 21 ťažkých kanónov a 2 mažiare.

Proti armáde maršalla Mackensena na čiare Nova-Alexandrija — Lečna — Zalin (od Cholmu severový chodne) nepriateľ sa ešte držal. Popoludní čary Rusov od Lečny východne a od Cholmu severne sme prelomili. Následkom tohto nepriateľ na väčšej čiastke frontu v noci začal vyprázdňovať svoje posície. Len na jednotlivých miestach ešte odporuje.

Od Lečny na východ včera 2000, medzi Cholmom a Bugom dňa 1. a 2. augusta vyše 1300 Rusov sme zajali a ukoristili viac strojových pušiek.

4. augusta. Nemecké časte armády generálobersta Woyrscha, ktoré postúpily cez Vislu, pokračujú v útoci; v rukách rakúsko-uhorských čiat tejto armády je západná časť ivangorodskej pevnosti až po Vislu.

Proti spojeneckej armáde maršalla Mackensena stojaci nepriateľ aj včera sa pokúsil, aby pristavil prenasledovanie; pri Lečne od Cholmu na severovýchod a od Bugu na západ zase sme ho zbili. Od dnes rána odohnaný nepriateľ medzi Vislou a Bugom zväčša utahuje sa severným smerom. Nepriateľ pri Bugu, pri Ušéiluge a aj odtiaľ na juh cúva.

5. augusta. Pri Ivangorode a odtiaľ na sever položenie je nezmenené. Medzi hornou Vislou a Bugom pokračujeme v prenasledovaní nepriateľa. Od Bugu na východ nemecká jazda vtiahla do Wladimir-Wolynskija.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostach bojišta proti Francúzom a Angličanom vydal nasledovné úradné zprávy:

31. júla. Z príležitosti nášho útoku urobeného 3. júla proti Hooge od Yperna východne, na západnom kraji obce ešte v anglických rukách ostávajú domy, jako i jeden oporný bod od ypernskej hradskej južne včera rano útokom sme zaujali. Popoludní a v noci odbili sme protiútoky nepriateľa. Štyri strojové pušky, päť strojov na hádzanie mín sme ukoristili a niekoľko Angličanov sme zajali. Počet v zákopách nepriateľa najdených mrtvých dokazuje tohto veľkú, krvavú ztratu.

Pri Souchez Francúzi ručnými granátmi opäť bezvýsledne útočili.

Vo Vogézoch o čiaru Lingenkopf—Barrenkopf vedený rozhorčený boj utíchol. Na Lingenkopfe Francúzi jednu časť našej posície držia ešte obsadenú. Schrat-

maennle a Barrenkopf, ktoré sme priechodne ztratili, sú opäť v našej moci.

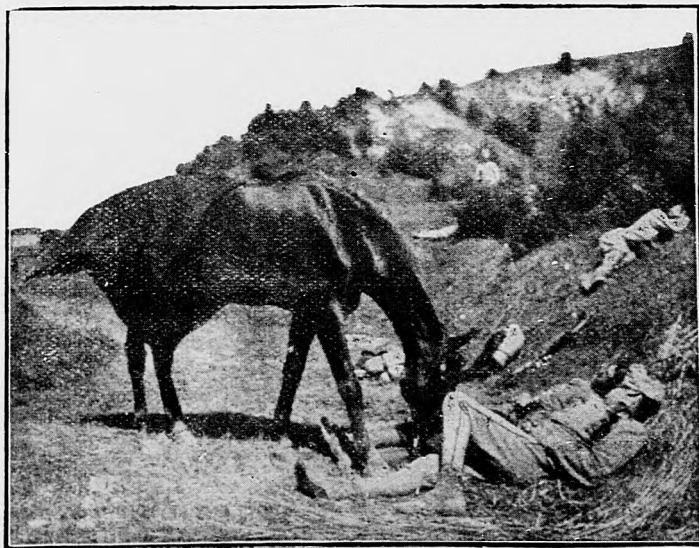
Francúzi na Chaunyra Terngnierre a na iné obce za našim frontom pri rieke Aisne hodili bomby. Nato sme my z pomsty bombardovali nádražie v Compiègne.

Roje francúzskych lietacích strojov včera na Pfalzburg, Zabern (od Hagenau severne) a na Freiburg hodili bomby, za čo sa roje nemeckých letúňov popoludní bombardovaním staníc lietacích strojov a dielni v Luneville, železničnej stanice St. Dié a stanice lietacích strojov v Nancy pomstili. Nepriateľskí letúni zapríčinili nepatrnú škodu. Pri Freiburgu naše obranné kanóny so-strelili jeden francúzsky lietací stroj.

1. augusta. Jedon útok Angličanov, ktorý urobili proti našej pri Hooge nachodiacej sa posícii, úplne sa rozpadol. Práve takéto bezvýsledné ostaly nočné vytrhnutia Francúzov proti Souchez. V Argonnách bol prudký delostrelecký boj. Pozde večer napadli naše posície vo Vogézoch na Reichsackerkopfe. Nepriateľa sme zbili.

Aj v povetří bola včera čulá činnosť. Pri Dünkirchene na st.-polské anglické cvičebnište letúňov hodili sme 30 bomb. Pri Dovay nachodiace sa nemecké cvičebnište letúňov, jedon nepriateľský roj vetroplavcov bezvýsledne napadol. Jedon náš válečný letúň tu so-strelil jedon nepriateľský lietací stroj. Pri Nancy na jedno francúzske cvičebnište vetroplavcov dnes rano hodili sme 100 bomb, 18 trafení sme spozorovali na šiatroch. Nepriateľské lietacie stroje, ktoré sa cieľom obrany povzniesly, nevedely prekaziť útok. Nad Chateau—Salins šesť nemeckých lietacích strojov napadlo 15 francúzskych letúňov. V boji, ktorý trval trištvrte hodiny, viac nepriateľských lietacích strojov prinútili k sleteniu. Keď sa jedon novší roj letúňov zamiešal do boja, naši letúni sa utiahli bez toho, že by boli utrpeli ztraty. Od Saargemünde na sever jedon francúzsky lietací stroj musel sletieť. V ňom sediacich sme zajali.

V Argonnách, v bojoch svedených od 20. júna do

Z talianskeho bojišta: V doline Isonzo. Odpočinok za frontom.

20. júla, 125 dôstojníkov 6610 mužov sme zajali, 52 strojových pušiek, jako i veľké množstvo iného válečného materiálu sme ukoristili.

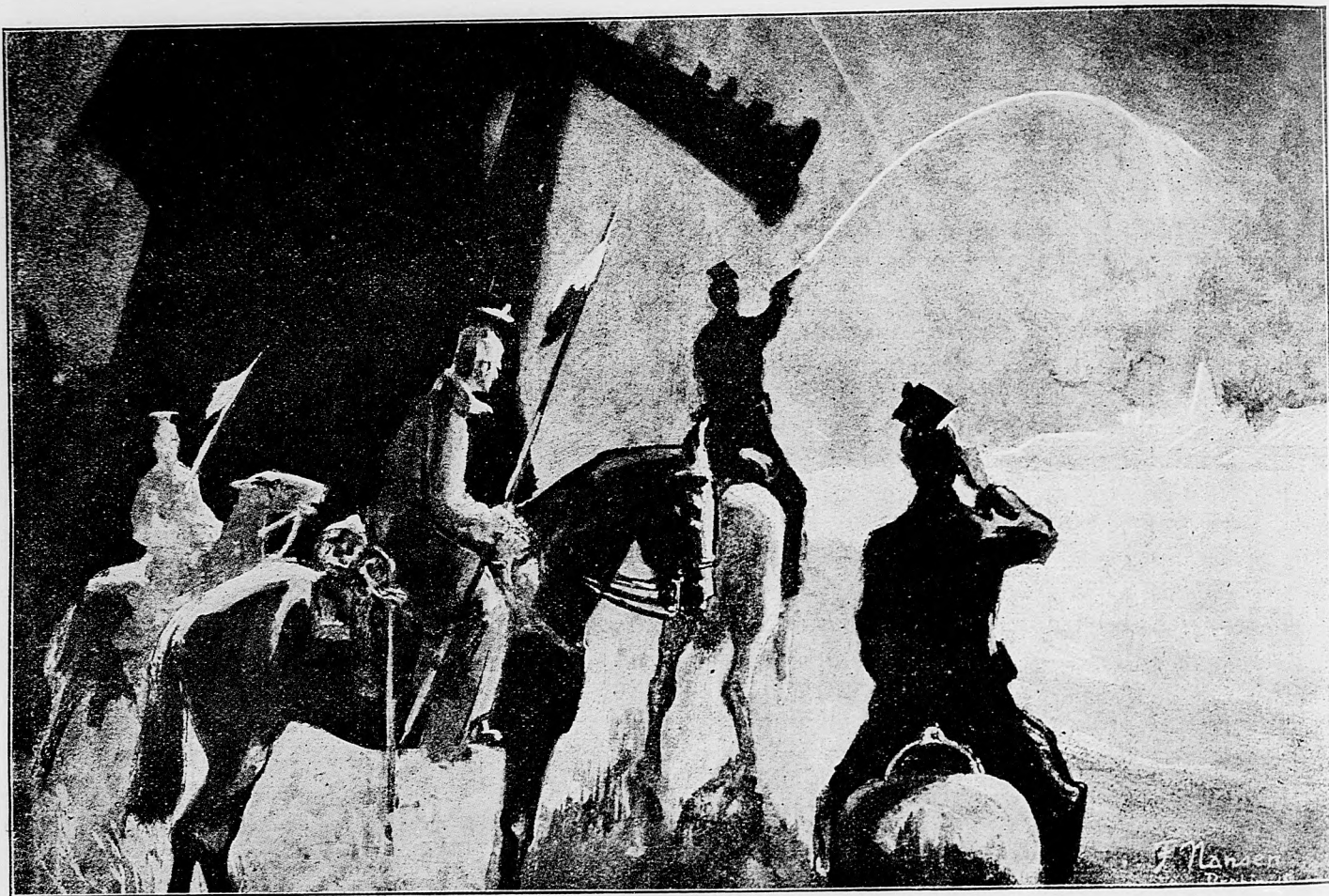
2. augusta. Na západnom kraji Argonn prekvapujúcim bodákovým útokom dobyli sme viac nepriateľských zákop a z tejto príležitosti zajali sme 4 dôstojníkov, 142 mužov a ukoristili sme 1 strojovú pušku.

Vo Vogézoch Francúzi večer zase napadli čiaru Schratmaennle—Barrenkopf. Rozhorčený boj trval celú noc. Útok sme odrazili. Na Lingenkopfe boj sa tiež obnovil.

oznámeného bodákového útoku zajali. sme dovedna 4 dôstojníkov a 163 mužov a ukoristili sme 2 strojové pušky.

Vo Vogézoch v bojoch svedených v noci s 1. na 2. augusta pri Schratmaennle, medzi Lingenkopfe a Barrenkopfe, utratili sme jednu malú časť zákopy. Na Lingenkopfe 1. a 2. augusta úplne rozstriedanú zákopy neobsadili sme znova,

Jedna francúzska zakotvená vzducholoď, ktorú víchor zahnal, od Epainu severozápadne dostala sa do našich rúk.

Ulánska patrol z osvetľujúcej pištole strieľa na nepriateľskú posíciu.

Na viac miestach frontu zdarne sme rozhodili podkopy.

Od Ban de Sapt južne naše delostrelectvo sostrelilo jednu zakotvenú vzducholoď Francúzov. Pri Longemer, od Gerardmer východne jedon náš válečný letúň prinútil sletieť jedno nepriateľské lietadlo.

3. augusta. Pri Hooge 30. júla zaujatá posícia, v protive s úradnou správou anglického hlavného veliteľa, je úplne našou.

V Champagne od Perthesu západne a od Souain západne po zdarnom upotrebení mín obsadili sme kraje podkopov.

V Argonnách od Le Four de Paris severozápadne dobyli sme niekoľko nepriateľských zákop a pri tejto príležitosti zajali sme 601 ľudí. Z príležitosti včera

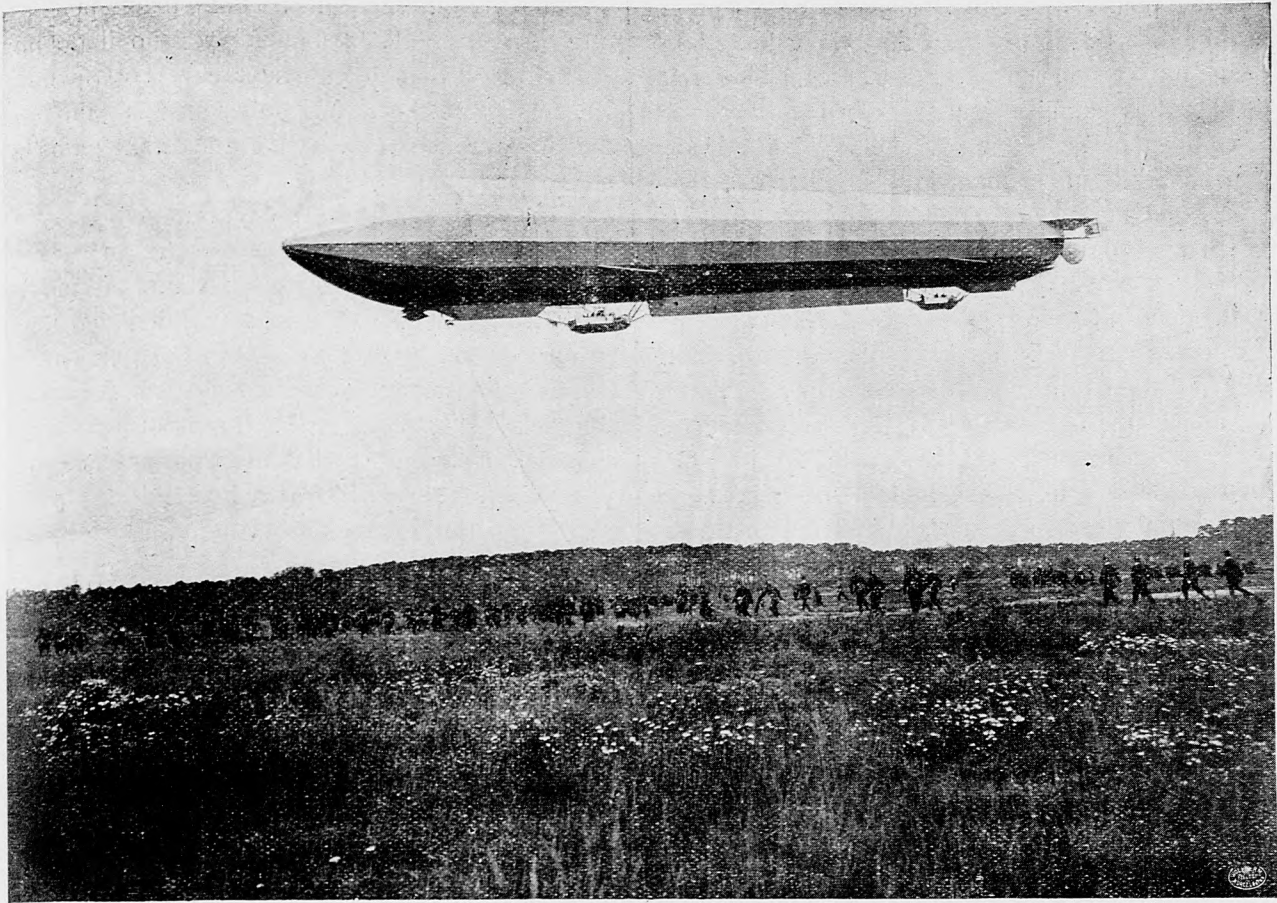
4. augusta. Na bojišti proti Francúzom a Angličanom novšej udalosti sa nestalo.

5. Augusta. Vo Vogézoch na Lingenkopfe a odtiaľ na juh boj sa znova strhol. Ináč významnej udalosti sa nestalo.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

O udalostiach bojišťa proti Rusom Angličanom a Francúzom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

28. júla. (Kaukazský front.) Našimi opätovnými útokami ruské válečné sily, ktoré sa pomocou bánd pokúsily od chrbta napadnúť naše pravé krídlo a priestor

Nemecká vzducholod na výskumnej ceste ku Varšave.

Naši žandári na bojišti.

boja rozšíriť, pomaly zahnali sme východným smerom a zapríčinili sme im ztraty. Dňa 25. júla v boji, ktorý sa vyvinul na grebodovskej výšine, zadné voje tejto nepriateľskej čaty odbili sme ďalej k východu, vyše 300 Rusov, medzi nimi 7 dôstojníkov, sme zajali a jednu neporúchanú batteriu s muníciou, s jednou skriňou munície, s jedným vozom munície a s puškami veľkého počtu a s muníciou k nim sme ukoristili. Utekajúci nepriateľ z omylu pustil sa do boja s tými čatami, ktoré prišli posilniť jeho pravé krídlo. Naše delostrelectvo, ktoré za zamiešalo do boja, nepriateľovi, ktorý v neporiadku utekal, zapríčinilo ďalšie ztraty.

(Dardanellský front.) Dňa 27. júla byly boje pechoty a delostrelectva s prestávkami. Dňa 26. júla niekoľko nepriateľských torpedových lodí na pobreží pri Kereviz Dere naše pravé krídlo pri Sed il Bahre probovalo bombardovať. Naše delostrelectvo trafilo jednu torpedovú loď, načo ostatné prestaly páliť a vzdialily sa.

Na ostatných frontoch nebolo žiadnej významnej udalosti.

29. júla. (Kaukazský front.) Pozostatky na grebodovskej výšine zbitého nepriateľa energicky prenasledujeme. Veľké množstvo munície a potravných článkov, ktoré nepriateľ nechal na ceste, dostalo sa do našich rúk a veľmi mnoho rozprášených Rusov sme pochytili.

(Dardanellský front.) Dňa 28. júla bola časom obnovujúca sa obapolná slabá palba pechoty a delostrelectva. V noci na 28. júla z nášho pravého krídla vyslaný objavujúci vojenský stĺp urobil útok proti jednej časti, jednej nepriateľskej streleckej zákopy a ukoristil veľké množstvo pušiek a technického materiálu.

Na ostatných frontoch nestalo sa žiadnej významnej udalosti.

30. júla. Na dardanellskom fronte bola zvyčajná obapolná palba miestneho významu.

Pri Ari Burne s dobrým úspechom použili sme míny, ktoré sme, počnúc od nášho centra ku nepriateľovi, napred potiskli. Jednu časť nepriateľských zákop a drótené prekážky sme spustošili.

31. júla. Na dardanellskom fronte významnej udalosti sa nestalo. Pri Sed il Bahre naše objavujúce oddelenia vnikli do nepriateľských streleckých zákop a ukoristily početnú zbraň a muníciu. Jeden náš letúň na Tenedos s výsledkom hodil štyri bomby, z ktorých dve spadly na jedno nepriateľské cvičebné letúňov. Lietací stroj prenasledovaly dva nepriateľské lietacie stroje, ktoré započaly naň bez účinku strieľať zo strojových pušiek.

Na ostatných frontoch niet zmeny.

1. augusta. Na kaukazskom fronte naše pravé krídlo po bitke svedenej 30. júla nepriateľa vyhnalo z jeho pozícií, ktoré v blízkosti hranice na okolí Tavdaku vopred pripravil. Asi 100 Rusov sme zajali a väčšie množstvo pušiek, munície a vystrojenia sme ukoristili.

Na dardanellskom fronte pri Ari Burne 31. júla nepriateľ tým cieľom, aby dostal do svojej moci jednu našu malú streleckú zákopy, obsadenú našou pozorova-

vacou patrolou, započal proti nej palbu pechoty, delostrelectva a bomb. Dva podkopy vyhodil do povetria a pokúsil sa o demonštratívne útoky proti ľavému krídlu. Konečne sme ho s ťažkými jeho ztratami odbili. Pri Sed il Bahre bola menšia bezúčinná palba z pušiek na ľavom krídle.

Na ostatnom fronte nič významného.

2. augusta. Na kaukazskom fronte naše válečné operácie smerom ku Tokatu sa veľmi zdarne vyvinujú. Dňa 1. augusta zaujali sme pri Kildigjedigi nachodiacu sa pozíciu, od Tokatu na šesťnásť kilometrov severne, taktiež susedné tristo metrov vysoké pohorie. Dolina Muradchai je v našej moci. Nepriateľské čaty od Kildigjedigi na sever v najväčšom neporiadku sa rozutekali.

Na dardanellskom fronte bola miestna palba. Naše pobrežné batterie jednu dopravujú loď pred Sed il Bahrom prinútili k utiahnutiu sa.

Na ostatných frontoch významnej udalosti sa nestalo.

4. augusta. Na kaukazskom fronte naše čaty prudko napadly zadné voje nepriateľa, ktoré sa vo svojich pozíciách okolo Hamuru, od Kiliğödigigi východne, pokúsily o krytie ústania hlavnej válečnej sily. Nepriateľa zahnali sme ku severu a zajali sme 150 Rusov. Rusi utratili vyše 500 mŕtvých a 1000 ranených. Rusov prenasledujúce naše čaty obsadily Karakilissu a vidiek severne od Hamuru.

Na dardanellskom fronte na ari-burnskom odseku 3. augusta bol zákopový boj bez významu. Naše delostrelectvo rozbúrало tú nepriateľskú pozíciu, povolaním ktorej bolo, aby proti nášmu ľavému krídlu hádzala bomby. Jedon nepriateľský križiak bez účinku bombardoval Šitepe. Naše delostrelectvo, ktoré tiež páliło, trafilo jedon torpedový koráb, ktorý sa nato odpratal.

Jedon nepriateľský letúň hodil jednu bombu na nemocnicu v Ezine (od Kum Kaleh južne), bomba zabila jedného raneného.

Dňa 3. augusta z floty, ktorá bola utvorená z jedného križiaka a štyroch torpedových lodí, vyletel jedon lietací stroj pri Sighajik Liman od Smyrny južne. Letúň hodil tri bomby, ktoré jedného človeka zabily. Spomenuté lode vystrelily vyše 200 granátov na otvorené mesto, v ktorom jedon dom spustošily.

Na ostatných frontoch nestalo sa významnejšej udalosti.

Vojna na mori.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

Londýn, 3. augusta. (Reuter.) Anglickú rybársku parolod «Young Percy» na Severnom mori potopila nemecká podmorská loď. Mužstvo vysadili na breh.

Londýn, 3. augusta. (Reuter.) Z Predhoria Wrath oznamujú, že norvégsko-americké čiare prislúchajúcej 2737 tónovej parolod «Tronhjemsfjord» 28. júla potopila nemecká podmorská loď.

Londýn, 3. augusta. Lodnej spoločnosti «Lloyd»

prislúchajúcu parolod «Iverian» potopila podmorská loď. Na 5223 tónovú parolod najprv strieľali z kanóna, potom ju potopili torpedom. Sedem cestovateľov zahynulo, 61 zachránili.

Londýn, 3. augusta. Podmorská loď potopila štyri lowestoftské rybárske parolode. Mužstvo parolodí vysadili na breh.

Londýn, 3. augusta. (Reuter.) Jedna nemecká podmorská loď potopila dve lowestoftské parolode. Mužstvo potopených lodí vysadili na breh.

Kopenhága, 3. augusta. Časopis «Politiken» oznamuje z Londýna: Šesť anglických vládnych parolodí, ktoré boli ozbrojené a ktoré sa pohy z Lowestoftu, jedna nemecká podmorská loď potopila.

Londýn, 3. augusta. Anglickú parolod «Fulgence» potopili. 26 hláv počítajúce mužstvo zachránili.

Lyonský časopis «Nouveliste» oznamuje z Brestu: Anglické lode «Turquoise» a «Nougge» jedna nemecká podmorská loď pri ostrovoch Scilly potopila.

Christiania, 6. augusta. Nemecká vláda uznáva, že norvécky parník «Minerva», potopila jedna nemecká podmorská loď, ktorá parník následkom rôznych nešťastných okolností považovala za anglický. Nemecká vláda vyslovila svoje poľutovanie a je náklonná zaplatiť odškodné.

Obete nemeckých podmorských lodí.

Londýn, 4. augusta. (Reuter.) Parolod «Clintonia» potopili. Z mužstva 54 zachránili. Tito o potopení lode rozpovedali nasledovné podrobnosti: V nedeľu rano okolo 7. hodiny od armenského (?) majáka západne spozorovali sme periskop podmorskej lode. Chceli sme sa zachrániť, ale už bolo pozde. Jeden granát vybuchol na palube lode «Clintonia» a tam veľmi pustošil. Jedon náš človek tam zomrel, 15 bolo ranených. Chytré sme spustili ochranné člnky a predovšetkým ranených sme umiestnili v nich. V nasledujúcom okamžení loď «Clintonia» bola trafená torpedom a za tri minúty utonula, jedon ochranný čln s desiatimi ľuďmi strhnúť so sebou do hĺbky. My sme plávali ku trom lodiam, ktoré nám pospíechaly k pomoci. Päťdesiatštyria sme sa zachránili, 11 ľudí zomrelo.

Londýn, 4. augusta. Spoločnosť «Lloyds» oznamuje: Anglickú parolod «Benvorlich» potopili. Prvý poručík a 6 matrózov sa zachránilo. Kapitán a ostatné osobníctvo tiež sa spustilo do člnkov.

Parníky dražejú.

Londýn, 4. augusta. «Times» píše: Cena parolodí následkom vojny stále dražie. Aj za staré lode platia veľmi vysoké ceny. Ceny hodne prevyšujú útraty ich stavby. Jednu nákladnú parolod, ktorú pred štyrmi rokami kúpili za 30.000 funtov šterlingov, teraz predali za 68.000 funtov. V Londýne medzi rozličnými neutrálnymi podnikami prevádza sa veľký obchod s loďami.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Válečné zasadnutie dумы.

Výdavky Ruska na vojnu obnášajú 7,242.000.000 rubľov.

Na dôrazné naliehanie smerodajných politických strán, cár po dlhom váhaní «dumu» ruský parlament na 1. augusta svolal ku zasadnutiu. Opravde kritické polozenie Ruska zvlášte označujú reči, ktoré v prvom zasadnutí dумы a veľkej ríšskej rady povedali ministri a jednotliví členovia tohoto zriedkave čudného zákonodarstva.

Ministerpredseda Goremykin dumu prekvapil vyhlásením, že ruská armáda nebola «dastvočne prichýstaná» ku vojne. V mene cára povzbudzoval k ďalšiemu napínaniu sil a Poliakom sľúbil zabezpečenie úplnej samosprávy, ale až po vojne.

Polivanov, nový minister vojny, povedal, že Nemecko sa skvele pripravilo ku vojne, pomocné pramene sú nevyčerpatelné a vo vojenskom ohľade stojí nad každým iným štátom. Varšavu a celý jej okres Nemci obstali a preto ju «snád» i prepustia nepriateľovi. Pravda preto, bo celý tento okres bol vždy «slabým bodom» západnej hranice. Nepriateľa treba premôcť. Aby ale toto víťazstvo možné bolo, okrem napnutia sil, neodpuštilnou podmienkou je úplná jednota všetkých vrstiev obyvateľstva, povolanie novších vekových klásov a aj to, aby ruská armáda cítila, že celá krajina stojí za ňou. Cár a vláda urobia všetko, aby tieto podmienky boli splnené. Ruský ľud dostane vnútorné reformy, Poliaci autonomiu, ostatné národnosti dobré zachádzanie — po vojne.

Zahraničný minister Sasonov hovoril o úzkom sväzku, ktorý Rusko spája s jeho spojencami. Chválil Taliansko a vyslovil svoju ľútosť nad tým, že Taliansko druhí nenasledovali. Konečne sa osvedčil, že Rusko nemyslí na to, aby uzavrelo pokoj, kým nepriateľa definitívne neporazilo a táto pevná vôľa preniká aj spojencov Ruska.

Bark, finančný minister, predniesol, že obrovské výdavky na vojnu posiaľ možné bolo zakrývať z ruského nacionálneho majetku, včul ale ohliadať sa treba o nové finančné pramene, bo nie len že zastavením monopolu alkoholu príjmy štátu zmenšené sú o jedon miliard, lež výdavky na vojnu s každým dňom sú väčšie a do konca roka obnášajú 7,242.000.000 rubľov.

Z tristo opozičných vyslancov ani jeden nenavštívuje zasadnutia dумы.

Súvaha prvého roku svetovej vojny.

Z príležitosti výročitého dňa začatia sa svetovej vojny berlinské časopisy, o dosiahlych úspechoch rakúsko-uhorských a nemeckých čiat, na základe úradných výkazov, podaly nasledovné zprávy:

I. Rakúsko-uhorské a nemecké čaty do 1. júla b. r. zaujali územia: Belgicka 29.000 štvorcových kilometrov,

Ruska 130.000 štvorcových kilometrov. *Súhrnom zaujali 180.000 štvorcových kilometrov.*

Oproti tomuto nepriatelia zaujali: z Elzasska 1050 štvorcových kilometrov, z Haliče 10.000 štvorcových kilometrov. Z územia Rakúska, Uhorska a Nemecka do 1. júla b. r. nepriatelia teda zaujali súhrnom 11.050 štvorcových kilometrov.

II. Od začiatku vojny do 1. júla b. r. vojenských zajatcov je: v *Nemecku 1,058.869, v Rakúsku a Uhorsku 636.534. Súhrnom 1,695.400.* Z týchto ruských vojenských zajatcov je v *Nemecku 5600 dôstojníkov a 720.000 obecných vojakov.* Na území Uhorska *Rakúska 3190 dôstojníkov a 610.000 zajatých ruských obecných vojakov.* Počet ruských zajatcov obnáša teda *8790 dôstojníkov a 1,350.000 obecných vojakov.*

II. Do prvého júla do Nemecka dovezli *5834* ukoristených kanónov a *1556* ukoristených strojových pušiek. (Poneváž ukoristené kanóny a strojové pušky na bojišti upotrebuju hneď proti nepriateľovi, ich počet nemožno presne ustáliť.) Nemecké čaty ale dovedna ukoristili *7000 do 8000* kanónov a *2000 do 3000* strojových pušiek. Mnoho ruských kanónov a strojových pušiek ukoristili aj rakúsko-uhorské čaty.

Štátna pomoc skrze Rusov spustošeným obciam.

O pomocnej akcii, ktorá je zavedená cieľom znovapostavenia Rusmi spustošených obcí na severovýchodnom kraji Uhorska, polóuradný list «Pol. Corr.» prináša článok, ktorý zaiste vzbudí pozornosť a potešenie na všetkých stranách krajiny a preto podávame ho v nasledovnej úplnej csnove:

Jako sa dozvedáme — uhorská vláda v povedomí svojej povinnosti usilovne pracuje na tom, aby obyvateľstvu karpátskych krajov, v ktorých Rusi pustošili, prispela výdatnou štátnou pomocou ku čím skoršiemu znovapostaveniu vojnou spustošených obcí. Toto obyvateľstvo, ktoré pozostáva zväčšej čiastky z Rusínov, ale medzi ním sú aj Slováci a Rumuni, v čase dvoch vtrhnutí Rusov podalo také dôkazy svojej vernosti naproti dynastii a uhorskému štátu, ktoré už opätovne boli všeobecne uznané a ktoré tomuto ľudu tým viac slúžia ku etí, lebo od rokov bol vystavený ustavičnému vábeniu dobre známymi a v marmarošsigetskej pravote poprvý krát základne odhalenými veľkoruskými agitáciami, ktoré boli proti Uhorsku a vôbec proti monarchii namerané a proti týmto svádzaniam postavil sa takou silou, jakú ďalej stojaci o tomto v ťažkých hmotných pomeroch žijúcom ľude nikdy nepredpokladali. Títo ľudia aj po hrúzach prestátej strašnej vojny, cítia sa byť presvedčenými, vernými uhorskými štátnymi občanmi a aj vláda ich za týchto považuje, na dôkaz čoho vláda ku znovapostaveniu spustošených obcí podáva štátnu podporu.

Ale ani Maďari — píše ďalej polóuradný «Pol. Corr.» — nezaostali v pomocnej práci a sú na tom, aby

sa splnily slová básnika, že nový život vznikne na rumoch. Cele neodvisle od akcie vlády a bez toho, že by si k tomu od vlády predbežné dovoľenie pýtaly, viac čisto maďarských miest ako Debrecen, Szeged, Szabadka, Pécs z vlastnej pohnútky, posluchajúc cit spolupatričnosti, ktorý už aj pred vojnou panoval medzi Maďarmi a národnosťami a ktorý sa včas vojny ešte lepšie vyvinul, uzavrely, že každú jednu spustošenú obec v severnom Uhorsku na svoje trovy znova postaví a týmto prispeje ku oživeniu sociálneho a gazdovského života tohto ľudu. A nachodia sa aj privátne osoby, ktoré celú svoju silu obracajú na požehnanú prácu znovazrodenia Uhorska. Pensionovaný podžupan irečitej maďarskej stolice Hajdu Július Kovács, aj sám čistý Maďar, celý svoj tristotisíc korún obnášajúci majetok ponukol v prospech čisto rusínskej obce Zboró, prizvukujúc, že povinnosťou spoločnosti je ulaviť tie mnohé utrpenia, ktoré znášalo obyvateľstvo Rusmi spustošených krajov. Tento šlachetný prejav vlasteneckej obetavosti zaiste bude mať nasledovníkov a popri akcii vlády a miest všade v maďarských kruhoch tak považujú toto rozhodnutie, ako najlepšie dôkaz toho, že v srdci všetkých národností Uhorska hlboko je zakorenený vlastenecký cit spolupatričnosti a že jednota uhorského národa je živá skutočnosť.

Pofažne znovapostavenia Rusmi spustošených obcí vláda vydala osobitné nariadenie. V smysle nariadenia, pri vedení prác znovapostavenia obcí spoluúčinkujúca administratívna vrchnosť, pri splnomocnení ministra orby, majiteľov potrebného stavebného a iného materiálu môžu prinútiť, aby z tohto materiálu to, čo pre svoj dom a gazdovstvo nepotrebuju, za cenu vrchnosťou ustálenú prepustili, ďalej administratívna vrchnosť môže použiť v najnovších válečných zákonoch určenú osobnú službu a iné vyslúženia. Nakoľko je najvyššia cena upotrebitelneho stavebného a iného materiálu všeobecne platným nariadením nie ustálená, minister orby môže ustáliť tú cenu, za ktorú stavebný a iný materiál jeho majiteľ povinný je prepustiť. Náhradu za použitú osobnú službu a iné vyslúženia, nakoľko ešte není ustálená, tiež minister orby ustáli. Pri vedení prác znova postavenia obcí spoluúčinkujúca administratívna vrchnosť v nariadení ustálené práva len na území svojho účinkovania môže uplatniť. Kto sa proti ustanoveniu ministra orby, alebo pri vedení znova postavenia obcí spoluúčinkujúcej administratívnej vrchnosti previni, nakoľko jeho skutok nepadá pod ťažší trest, spácha priestupok a môžu ho odsúdiť až na dva mesiace zavretia a až na 600 korún peňažnej pokuty.

Listy spišských Magurčanov z bojišta.

43-ročný richvaldský gazda Jozef Nedoroščík, ktorý pri novovesskom etappen-bataillone slúži, v svojom 16. júla datovanom liste píše svojemu richvaldskému duchovnému: Dávam im na známosť, že som od nich

dostal list 14. júla i novinky, ten, čo mi písali 30. júna; i kartku na písanie, to im srdečne ďakujem, lebo teraz človek nemôže v tej Rusii ani toho biedneho papiera na list dostať. Už mi je na štyriatystvrtý rok, ale darmo: čo mám robiť? Najlepšie je oddať sa do vôle božej: «Nech sa stane Jeho najsvätejšia vôľa.» I to píšem im, že tu v Rusku už sú žníva, horúčosť veľká. Triciátého júna sme prešli za hranicu, už sme ďaleko. O krátky čas príde na Varšavu rad, že príde do našich a spolu s nami bojujúcich Nemcov rúk, že Pán Boh zahaňbí našich nepriateľov. Modliacu knižočku, ktorú poslali firerovi Štefanovi Ruskó, dostal ju 15. júla. I to im píšem, že dvaja bratia Vendelin Osvald, býva v Podolinci a druhý Anton Osvald, je z Gňazdoch, ich pozdravujú a prosia, nech im pošlú dve knižečky modliace, také samé jak aj toho firera, veľmi sebe tie knižečky žiadajú. Mój drahomilovaný duchovný Otče a velebný Pane, prosím ich: budú i naďalej mojej úbohej žene i tým mojím milým sirotkám na pomoci v ich zármutku.

Hafčanský gazda Ondrej Kromka, rezervný pešiak 32. jágorského bataillonu, v svojom 16. júla datovanom liste píše svojmu richvaldskému duchovnému: Tak im teraz dačo napíšem o našom víťazstve v tej Galicii. Doteraz nám pomáha tá Panna Maria. Pri Bolehove sme mali veľkú bitku, ale sme Rusa tak odbili, že sa nám nestavil až pri Haliči. Pri Haliči naši dobrí kanoníri ho vyhnali z jeho zákop, nemohli ale ísť za ním, bo je tam veľká voda (rieka Dnjester). A jak utekal z Haliču, to dal zvoníť v meste a robil nato rúkzug. Nemám im kde napísať o všetkom, jak nám dobre ide. Teraz im píšem, duchovný Otče: ja som dostal všetko novinky (Kreštan) i cigaretle 15-ého večer. To som sa tak utešil, jak keby to bola Panna Maria Svätého Škapuliara poslala práve na ten deň, keď je u nás odpust; to som mal veľkú radosť, že som taký dar dostal na jej sviatok, že ešte i ona omňa nezapomla.

Tenistý zase 27. júla píše: Ja som zdravý do toho času. Nám ide dobre. Nám pomáha Panna Maria všetkým. Už sme za vodou, za Zlotou Lipou. Tu pšenicu a žito už dávno kosia. Prekrásne úrody všade. Bandurky pekné, i kukurica a kapusty. Len kde bitky stoja, nemôžu robiť nič. Bol nás našťivíť náš nástupca trónu 24. júla, to nám bars šumne ďakoval za to, že sa dobre trimame a žeby sme sa i naďalej tak trimali. Novinky som dostal. Teraz sme prešli ku druhej brigáde.

Vtiahnutie našich čiat do Lublina.

Úradná Telegrafická Kancellária oznamuje z novinarskeho válečného stánu: Veliteľ armády arciknieža Jozef Ferdinand 5. augusta predpoludním o 11 hodine na čele svojich čiat slávnostne vtiahol do Lublina. Na uliciach naši vojaci stáli v radoch. Pred automobilom šlo jedno oddelenie jazdy a aj z dvoch strán automobila jazdili husári. Pred budovou gubernátorstva stála jedna stotina jazdy s plukovním hudobným sborom.

Veliteľa armády vítali: predseda mesta Lublina s deputáciou pozostávajúcou z členov mestskej rady, zastupitelia lublinskej gubernie, predseda vojsko napomáhajúceho výboru a zastupitelia duchovenstva všetkých vierovyznaní. Arciknieža predsedovi mesta ďakoval za pozdravujúcu reč a vyslovil, že armády spojencov bojujú proti ruskej armáde a nie proti pokojným obyvateľom zaujatých území. Pritomných úradníkov a duchovných arciknieža vyznačil tým, že sa každému prihovoril.

CHYRNÍK.

Následník trónu so svojou manželkou v Budapešti. Následník trónu arciknieža Karol Franc Jozef a jeho manželka arcikňažna Zita 7. augusta prišli do Budapešti a do 14. augusta ostanú v našom hlavnom meste. Arcikniežací pár počas svojho pobytu v Budapešti obzre si v prvom rade s vojnou súvisiace verejné ustanovizne (vojenské čaty, nemocnice, dobrodejnne ustanovizne) a oboznámi sa s činnosťou, ktorú úradní a spoločenski faktori vyvinuli na poli napomáhania vojska. Hlavné mesto večer na počtu arcikniežacieho páru usporiadalo veľkolepý fakľový pochod, na ktorom súčasťnili sa nielen občania, lež v obrovskom počte aj vojsko.

Jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský dr. Ján Csernoch v nedelu, 8. augusta, v mestskom lesíku posvätil kaplnu spoločnosti sv. Ladislava. Následník trónu, arciknieža Karol Franc Jozef a jeho manželka arcikňažna Zita, vo stredu 11. augusta popoludní jeho eminenciu kardinála knieža-primasa navštívili v Ostrihome a po krátkom oddychu u jeho eminerencie, podvečer loďou vrátili sa do hlavného mesta.

Signum laudis táborskému duchovnému. Ludvik Kun, táborský duchovný stolnobelohradského 17. honvédskeho pešieho pluku je od vypuknutia vojny s čatami na bojišti. Hrdinský kňaz, ktorého pluk veľmi miluje, s vojakmi dovedna leží v strelných zákopoch, oduševňuje čaty, obväzuje a opatruje ranených. Posledne on viedol jednu stotinu na útok, ktorý sa skvele vydaril. Hrdinského táborského duchovného pre ten pekný válečný skutok vyznačili s odznakom chvály (Signum laudis).

Maršalská palica arcikniežata Fridricha. Z novinarskeho válečného stánu oznamujú: Nemecký cisár z príležitosti šťastného zpätzaujatia Lembergu hlavného veliteľa rakúsko-uhorskej armády maršalla arciknieža Fridricha vymenoval za pruského maršalla. Cisár Vilhelm 3. aug. navštívil arciknieža Fridricha v sídle hlavného veliteľstva armády a osobne mu odovzdal odznak najvyššej vojenskej hodnosti: maršalskú palicu.

Narukovanie landšturmistov. V rokoch 1876. a 1877., jako i od roku 1878. do roku 1890. záverečne,

ďalej v rokoch 1892., 1893. a 1894. narodení a za súčich uznání landšturmisti — jako úradný časopis oznamuje — jestli sú menovite nie oslobodení, 16. augusta sú povinní narukovať k aktívnej vojenskej službe a síce na to miesto, ktoré na certifikát (igazolványi lap) majú označené. Na základe dobrovoľného prihlásenia assentovaní bez ohľadu na rok narodenia tiež 16. augusta narukujú. Do 15. septembra urlaubovaní mašinisti a kuričia, ktorí sú v poľnohospodárskej službe zamestnaní, na ich prosbu s privolením príslušného vojsko doplnujúceho veliteľstva 15. septembra narukujú.

Smrť veliteľa vojenského sboru. Z novinárskeho válečného stánu oznamujú, že rytier Emil Ziegler, generál jazdy, veliteľ jedného vojenského sboru, po sedemdnovej chorobe 1. augusta zomrel na asiatickú cholera. Pád smrti je tým tragickejší, lebo pri celom štábe veliteľa a pri čatách jeho vojenského sboru v posledné časy neudal sa ani jeden pád tejto choroby, ačkoľvek sa medzi občianskymi obyvateľmi susedných obcí udaly pády cholery. Toto možno vysvetliť tým, že Ziegler bol jediným dôstojníkom jeho štábu, ktorý sa napriek viacnásobnej lekárskej rade nedal zaštepiti proti cholere.

Dary pre vojakov. Oddelenie pre milodary Červeného Kríža na deň menín jeho veličenstva kráľa prostriedkom angusta aj honvédskeým peším divísiám pošle milodary. Vzhľadom na veľkú potrebu obracia sa ku vlasteneckému obecenstvu krajiny a každého prosí o peňažnú podporu alebo o dar. Peňažnú podporu treba poslať do kancelárie oddelenia pre milodary (Szeretetadomány-osztály irodájja V., Lipót-körut 1.) a dary do hlavného skladu tonaže oddelenia (Szeretetadomány-osztály főraktára V., Lipót-körut 2.)

Válečná loď «Hindenburg». Z Berlína oznamujú, že vo wilhelmshafenskej cisárskej dielni na lode 1. augusta na vodu pustený veľký križiak na rozkaz cisára Vilhelma pri krste dostal meno «Hindenburg». Križiak, ktorý bude nahrádzať loď «Herta», pokrstila manželka maršalla Hindenburga. Maršall Hindenburg z príležitosti pustení na vodu križiaka telegraficky ďakoval cisárovi Vilhelmovi za to, že táto pyšná loď nemeckého válečného námorníctva bude nosiť jeho meno.

Oslobodenia zpod vojenskej služby budú revidovať. Minister vnútra všetkým právomocnostám poslal nariadenie, v ktorom im nakladá, aby menoslov zpod vojenskej služby oslobodených úradníkov revidovali, žeby úradníci, bez ktorých sa prípadne možno zaobísť, mohli byť zavolaní ku vojenskej službe.

Zatknutí šudieri-liferanti. Budapeštianska polícia pre zneužívanie spáchané okolo lifrovania pre armádu zatkla Samuela Neumanna a Júliusa Naumanna, obchodvedúciou firmy «Neumann a Spoločník» (Egressy-út 34.). Zo stopovania dokázalo sa, že menovaní lifrovali pre vojsko planšie články, než jaké byly predpisane, čo sa usilovali zakrývať rôznymi manipuláciami. Škoda áraru nie je ešte ustálená, ale akiste činí značný obnos.

Pre pohorelcov spišského Kolčova osvietený pán biskup spišský, jeho excellencia dr. Alexander Párvy, obetoval 300, kéžmarský farár Ján Janecskó 50, slovenskovesský farár Ján Dideczky 24, lipt. sv. mikulášsky dekan-farár Jozef Kozsár 20 korún a levočská Priemyselna banka dala 30 korún; doteraz sossbieralo sa 3435 korún.

Spomoženie Šárišanov. Z Prešova oznamujú: Barónka Imrichová Ghillány, manželka uh. ministra orby šárišskému nadžupanovi Štefanovi Szinyei Mersemu, k spomoženiu Šárišanov oškodených ruským vtrhnutím odovzdala 10.000 korún. Tento obnos sossbierala samá barónka. Kéžmarčania obetovali pre šárišské obce Rusmi zničene, 506 korún.

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Kaločský arcibiskup dr. Árpád Várady, kňazskému penzijnému fondu arcibiskupstva kaločského daroval 50.000 korún. — V tieto dni v Bohu zosnulý ostrihomský kanonik Anton Vencell, kňazskému penzijnému fondu poručil 50.000 korún. — Kardinál-Knieža-primas dr. Ján Csernoch, na školské ciele obce Majtény dal 500 korún. — Veľkováradský biskup Mikuláš Széchenyi, veľkováradskej mestskej knižnici daroval 400 korún. — Nitrianski kanonici Jeszenszky, dr. Francisey a dr. Puchovszky na uhorskú podmorskú loď obetovali po 100 korún. — Temešvársky kanonik dr. Jozef Grósz, na válečné ciele Katolíckeho Karitásu, na spomoženie vojakov oslepnutých vo vojne a Červenému Krížu obetoval po 100 korún. — Rábsky kanonik dr. Árpád Várady Červenému Krížu dal 100 korún.

Budapeštiansky Kat. Delnícky Kruh 20. augusta t. r. k ucte svätého Štefana, prvého kráľa uhorského, súčasní sa v slávnostiach na budínskome hrade. Z tejto príležitosti vyzývame Slovákov-katolíkov, ktorí z vidieka dostavia sa ku týmto slávnostiam, aby v spomenutý deň o 7. hodine ráno, čo možno v najväčšom počte, sa skromaždili v Jozefovskom farskom kostole, odkiaľ slovenská processia pohne sa pod kruhovou zástavou; povedie ju dp. dr. Pavel Žizka. Po slávnosti vrátíme sa zpiatky do Jozefovského chrámu. — Účasť berúcich na slávnosti prosíme, aby po zakončení tejže, sišli sa v našom Katolíckom Kruhu VIII., Mária Terézia-ter č. 16. Zo správy Kruhu: Ján Krajčí a Anton Vrana.

Hrdinská smrť. Jednoročný dobrovoľník Ludvik Sztankó, zástavník munkácskeho honvédskeho pešieho pluku, majiteľ striebornej medailly hrdistva, učiteľ v spišských Arnutovciach, jediný syn Michala Sztankó, učiteľa v Štvrtku, 13. júna pri jednom útoku trafený nepriateľskou guľkou do srdca, v 21. roku života svojho hrdinskou smrťou zomrel pri Kalnikove v Haliči. — Zo Skalice oznamujú: 32 ročný landšturmista Ján Hrebíček, následkom ťažkého poranenia, utrpeného na severnom bojišti, zomrel v oppavskej nemocnici v Sliezsku. Jeho mrtvolu, v Skalici bývajúci rodičia jeho dali doviezť domov a 21. júla pochovali ho pri veľkolepej sústrasti obecenstva. Na pohrabe súčasníly sa všetky vrchnosti, spolky a v meste opatrovaní ranení vojaci

Nový školský rok. Minister osvety všetkým stredným školám krajiny poslal nariadenie, aby nový školský rok v septembri v dosavadných dočasných miestnostiach v smysle začiatkom minulého školského roku vydaných úprav započaly, lebo terajšie polozenie predbežne nedovoľuje značnejšie zmeny.

Voda Dunaja neni nakazená choleroou. Vrechnosti pre hroziace nebezpečie cholery byly zakázaly upotrebu vody Dunaja. Minister vnútra teraz tento zákaz zrušil, lebo voda Dunaja neni nakazená, preto od tohto času vodu Dunaja slobodne možno apotrebiť, ale je odporúčateľné, aby vodu ľudia pred upotrebením najprv prevarili.

Pestovanie semena ďateliny a lucerny. Minister orby vyzýva pozornosť gazdov na to, že následkom vojny prívoz ďatelinového a lucernového semena z cudzozemska nebude možný, preto nech sa gazdovia usilujú tieto semená čím vo väčšom množstve doposťovať.

Zlatý záslužný kríž jednej Milosrdnej sestry. Z Viedne oznamujú: V rezervnej nemocnici Milosrdných sestier, za prítomnosti vojenského veliteľstva v rámci veľkej slávnosti sestry Arsele odovzdali zlatý záslužný kríž na stužke medailly hrdinkosti. Jeho veličenstvo kráľ toto vyznačenie milosrdnej sestry udelil pre jej sebaobetivé chovanie sa pred nepriateľom.

Vojenské vyznačenie. Spišsko-novoveský rodák Egid Piovaresy, kapitán 32. jágerského bataillonu, ktorý už má vojenský záslužný kríž tretej triedy s válečnou ozdobou, teraz dostal železný kríž druhej triedy — Spišsko-novoveský rodák Jozef Menyhért, dobrovoľník firer, dostal bavorský kríž. — Rezervný poručík Gejza Fischer, notár vo Vrbove (Spiš) za svoj odvážlivý a sebaobetivý hrdinský skutok dostal odznak chvály (Signum laudis) s medailou hrdinstva. — Gejza Makovitz, úradník spišskobelanskej cigarovne, rezervný poručík 9. honvédskeho pešieho pluku, za svoje hrdinské chovanie sa pred nepriateľom vyznačený bol s vojenským záslužným krížom tretej triedy s válečnou ozdobou. — Karol Kummer, poručík 11. jágerského bataillonu, syn spišskovlašského hlavného horára, dostal zlatú medailu hrdinstva.

Vďaka ruských zajatcov. Veliteľ debrecinského tábora ruských válečných zajatcov, debrecinskému mešťanostovi poslal 278 korún a päť rubľov. V liste adresovanom na predsedu debrecinského Červeného Kríža sdeľuje veliteľ, že tento obnos složili ruský zajatci, aby preukázali svoju vďaku za to, že obecnstvo tak obetive sa chovalo v čas kolery vystúpivšej v tábore zajatcov.

Na válečné ciele. Schránka Sv. Antóna v oravských Rabčiciach na válečné ciele Katolíckeho Karitáasu obetovala 10, pre vojakov oslepnutých vo vojne 10 a pre vdovy a siroty vojakov 5 korún.

Baňskobystrická diecеса okrem 190 kilov zvonového kovu, v cirkevných nádobách a iných predmetoch z červenej mede na válečné ciele obetovala 1194 kilá.

Päťdesiatpäťročný husár. Jozef Kisfaludy, pensionovaný policajný kapitán mesta Szombathely, ktorý dávnejšie bol žandárskym nadporučikom, v 55 ročnom veku života, hlásil sa k vojenskej službe. Jeho veličenstvo kráľ vymenoval ho za honvédhusárskeho poručíka a jako taký už v tieto dni pojde na bojište.

Znovuvystavenie hornouhorských obcí. Mestá Debrecin, Segedin, Pécs, Sabadka uzavreli, že svojimi útratami vystavia jednu-jednu Rusmi spustošenú obec Hornouhorska. Mesto Kečkemét na vystavenie Rusmi spustošenej jednej obce hornouhorskej obetovalo 2000 korún a kečkemétski občania podujali sa na vystavenie šesť domov. Obecnstvo obce Žámbék uzavrelo, že v jednej Rusmi spustošenej obci Šáriša vystaví jeden dom.

Drobné chýry zo Spiša. Starovesský okr. sudca. dr. Jozef Frits, po dlhom trápení a prijatí sv. sviatostí zomierajúcich, 11. júla v 36. roku života svojho zomrel v Starej Vsi; jeho mrtvolu odviezli do jeho rodiska: do Trnavy. Gejza Majunke, bývalý majiteľ slatvinských prameňov, 18. júla v 63. roku života svojho zomrel vo Vlachoch. V Starej Lubovni 15. júla zomrel mestský rychtár Mikuláš Cserneczky v 60. roku života svojho. — Za predstaveného podolinského domu Piaristov na ďalšie tri roky vyvolený je doterajší: Jozef Hogyor. — V Jakubjanoch za grécko-kat. učiteľa vyvolili Mikuláša Schudicha. — Prvá listina Iglófüredu vykazuje 54 kúpeľných hostí.

Z dôstojníckeho sboru c. a k. levočského 85. pošieho pluku doteraz hrdinkou smrťou zomreli nasledujúci: Plukovník, veliteľ pluku Fridrich Balling, majór Anton Mlinek; kapitáni: Aladár Péchy, Karol Weszely, Valér Moga, Teodor Böhm, Rudolf Szuchy; nadporučíci: Bohumil Kodermann, Leopold Jäger, Koloman Sötér, Karol Naschitz, Oskár Putz; poručíci: Karol Gürtler, Karol Stefler, Szegó; zástavníci: Karol Klimkó, Grünbaum, dr. Grünfeld, Szabó, Argyellán, dr. Ján Marcinkovszky, Vajaóczky a kadét Zsák. Ranených bolo doteraz 33 a zajatých či zmizlých 6.

Barsbaracska.

P. P. J. K. Prosím o uverejnenie týchto mojich riadkov v našom Krestane. Pozbánska nová kaplnka a oltár, na ktoré ste veľmi hojne obetovali, konečne sú hotové. Viem, že katolícky národ žitvanskej a hronskej doliny veľmi sa tomu tešia, bo s tým vyplnila sa ich najvrednejšia túžba. V deň Nanebevstúpenia preblahoslavenej Panny Marie, t. j. 15. augusta, kaplnka a oltár posvätené budú slávnostným spôsobom, od ktorého dňa služby Božie odbavovať sa budú len v tejto novej kaplnke. Ponevác posvätenie tejto kaplnky už dávno si žiadate, aby ste vedeli, kedy sa to stane, dávam vám to na vedomie cestou nášho «Krestana» keď vám srdečne privolávam: *Prúďte 15. augusta na Pozbu, aby tá posviacka čím slávnejšia a naša radosť tým dokonalejšia bola.*

S uctou
Ján Borsódi,
kurátor.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédske pluk; *komp.*, je toľko ako kompania; *lp.*, landsturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Z 12. spoločného pešieho pluku komárňanského: Nemes Ján (Negyed) 3. náhr. komp., Novák Ján (Királyi) 3. náhr. komp., Odraško Jozef (Mocsonok) 1. náhr. komp., Oláh Štefan (Vágfarkasd) 1. náhr. komp., Ölvecki Štefan (Érsekújvár) 15, Ölvecki Ján 8, Ondriš Ján (Galgóc) 12, Opath Michal (Kalmárfalu) 3. náhr. komp., Opath Michal (Kovarc) 3. náhradná kompania, Oravec J. (Nyitrasárfó) 3. náhr. komp. †, Oravec R. (Karkóc) 3. náhr. komp., Oršula Andrej (Dévényujfalu) 4. náhr. komp., Osuški Štefan (Alsóköröskény) 3 †, Padola Pavel (Bodok) 3. náhr. komp., Pál Štefan (Vágfarkasd) 1. náhr. komp., Paleš Ambroz (Csék) 8, Paluš H. Jozef (Nyitraperjes) 3. náhr. komp., Panski Vendelin (Radosna) 4. náhr. komp., Pap Michal (Csálád) 5, Paulovič Jozef (Sempte) 3. náhr. komp., Pavliček Karol (Tótdió) 3. náhr. komp., Pecár Peter (Nyitrasárfó) 4. náhr. komp., Perla Michal (Cabaj) 1. náhr. komp. †, Petrik Jozef (Tormos) 2. náhr. komp. Petrikovič Koloman (Elefánt) 4, Pikna Štefan (Assakürt), Piricer Andrej (Onor) 2. náhr. komp., Polačik Michal (Felsőatrak) 2, Polak Michal (Érsekújvár) 2. náhr. komp., Polakovič Jozef (Galgóc) 2. náhr. komp., Pósz Juraj (Handlova) 2. náhr. komp., Pósz II. Jozef

(Handlova), Praznovszky Ludvik (Patta), Príchoda Jozef (Mohos) 4. náhr. komp., Prochacká Tomáš (Zsére) 3. náhr. komp., Rác Adam (Béd) 3. náhr. komp., Rác Michal (Úrmény) 7, Rénc Jozef (Nyittrakoros) 1, Ribánsky Jozef (Magyarsók) 1. náhr. komp., Rojko Sylvester (Mocsonok) 1. náhr. komp., Romanoeky Jozef (Úrmény) 8, Rozinec Jozef (Vágsellye) 2. náhr. komp., Šafarik Jozef (Érsekújvár), Šandor Štefan (Necpál, st. nitrianska) 10, Schiller Július (Lapásgyarmat) 2. náhr. komp., Schmierer Ján (Nyitrabánya) 1. náhr. komp., Schmierer Jozef (Bajmóc) 5, Schneidgen Karol (Nagytapolesány) †, Schubada Ján (Nyitrabánya) 1. náhr. komp. Schuster Jozef (Nyitrafó) 2. náhr. komp., Schwarz I. Jozef (Kovácsfalota) 4. náhr. komp., Šesták Michal (Bajmócska) 9, Ševček Franc (Sempte) 2. náhr. komp., Šimo Ján (Kovácsfalota) 7, Šipos Rudolf (Nyitragaráb) 1. náhr. komp., Škvarenina Július (Nagybossány) 3. náhr. komp. †.

(Pokračovanie nasleduje.)

Ratujte svoj majetok.

Kolkej škode by ste predošli, keby ste svoje ošipané, husy, sliepky a vôbec celú hydinu prikrmovali, terajšej doby najlepšie osvedčeným krmným prachom

Ninkotirinom.

Od tohoto krmného prachu ošipané a hydina ostanú vždy zdravé a veľmi dobre sa vyvinujú; zároveň aj malé telce, zriebatá a prasce rastú na vidom oči; krmné kusy ošipáných veľmi dobre žerú a na podiv tučnejú, nemocné husy sa ale vyliečia. Zkachoviteným, zchudlým, zodraným koňom, podobne výborný liek je Ninkotirin a v mnohých nemociach aj rožnej liehve je veľmi prospešné. Žiaden hospodár nebude bez Ninkotirinu, keď ho raz vyproboval. Bo niekoľko halierov za vydaných dožene a zachráni mu časom aj viacej sto korún. 1 kl. tohoto veľmi osožného prachu stojí 1 kor. 40 hl. Najlepšie je naraz 5 kl. objednať. Dostať ho vo Vrbovom (Nyitram.) u Kupca Jozefa Kubala.

Privilegovaný a zákonom chránený
prostriedok čistenia semena na siatie

ANTISPORA-VITA

Krajinské a zahraničné odborné auktority ustálily, že **Antispora-Vita**, ku čisteniu každého druhu semena na siatie, v prvom rade pšenice, v našej vlasti snetom stále ohrozovanej, je najsoodpovednejší a preto v každom hospodárstve nevyhnutne potrebný prostriedok.
Kilo po 1 kor. 40 hal.
Podrobné vysvetlenie a úpravu podávajú hlavní predavači

SCHWARZ a TAUBER veľobchodníci
NAGYKANIZSA.

IDEAL domový stroj šrotovania.

Kupotrebeniu pri každom druhu obilja

„Ideal“ stroj šrotovania, najdokonalejšie možno regulovať, preto na ňom každého obilja zrno: kukuricu, jačmeň, pšenicu a koreniny od najhrubšieho do najtajsieho šrotovať možno. Spomenutý stroj nevyhnutne potrebný je hospodárom na pustách bydliačim pri dochovávaní hydiny, ošipáných a iných domácich líchvy. **Cena 18.50 korún.**

Zadováženie si tohoto stroja veľmi k odporúčaní je každému hospodárovi. Početné listy podakovania zo všetkých strán krajiny.

Veľký obrázkový cenník posielame zdarma.

K dostaniu: vo veľkom obchodnom dome kôš a železného tovaru

JOZEF MAROSI a SYN ESZTERGOM 15.

Oznamy prijíma administracia

KREŠTAN

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

5 halierov

stojí poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazení ozdobený cenník, ktorý obsahuje bohatý výber osožných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dieťa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K 4.20, 5.—. Strieborné K 8.40, 9.50. Nicklové budičky K 2.90. Hodiny s kukučkou K 7.85. Pendlové hodiny K 9.—.

Zaslanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazí.

Makulatura papier

(starých novin papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 K k dostaniu u vydavateľstva.

